

Fredrik Backman

ÚZKOSTI JEJICH LIDÉ



Hlost



Fredrik Backman
Úzkosti a jejích lidé

Fredrik Backman

ÚZKOSTI A JEJICH LIDÉ

Přeložila Helena Matocha



Brno 2020

**NA
PRODEJ**

REALITNÍ KANCELÁŘ NAZIDAR

*Bydlení
ZDAR!*

*Tuto knihu věnuji hlasům ve své hlavě,
svým nejpodivnějším přátelům.*

A své ženě, která žije s námi.

Kapitola 1

Bankovní loupež. Rukojmí. Výstřel z pistole. Schodiště obsazené policisty připravenými vtrhnout do jistého bytu. Dospět až sem bylo jednoduché, mnohem jednodušší, než by si člověk myslel. Stačil k tomu jeden jediný hodně, hodně špatný nápad.

Tohle je příběh o lecčem, hlavně však o blbcích. Proto bychom si hned zkraje měli říct, že prohlásit člověka za blbce je velmi lehké, pokud zapomenete, že být člověkem je většinou k zblbnutí těžké. Zvlášť když kolem sebe máte druhé, kvůli kterým se snažíte být jakžtakž dobrým člověkem.

Od člověka se totiž v dnešní době očekává, že toho zvládne neskutečně moc. Musíte mít práci a bydlení a rodinu, musíte platit daně, nosit čisté spodní prádlo a pamatovat si heslo k té debilní wifině. Některým z nás se nikdy nepovede dostat tenhle chaos pod kontrolu, takže si naše životy nerušeně plynou, zeměkoule se řítí vesmírem rychlostí dva miliony kilometrů za hodinu a my se jen vystrašeně klepeme na jejím povrchu jako zapomenuté ponožky. Naše srdce připomínají mýdla, vyklouznou nám pokaždé,

když na vteřinku trochu povolíme stisk, někam si odletí a hned se zamilují a nechají se zlomit, prostě jen tak. Nic nemáme pod kontrolou. A tak se učíme předstírat, v práci, manželství, před dětmi a všude jinde. Předstíráme, že jsme normální, že máme všeobecné vzdělání a víme, co je „výše splátky“ a „míra inflace“. Že víme, jak funguje sex. Po pravdě toho o sexu víme zhruba tolik jako o USB kabelech a tyhle zatracené hajzly se nám vždycky povede zastrčit až napočtvrté. (Špatně, špatně, špatně, TEĎ jsem tam!) Předstíráme, že jsme dobří rodiče, ale ve skutečnosti děti jen krmíme a oblékáme a nadáváme jim, když snědí žvýkačku, kterou našly na zemi. Kdysi jsme měli akvarijní rybičky, ale všechny nám pochcípaly a o dětech toho nevíme o moc víc než o rybičkách, takže nás ta odpovědnost každé ráno k smrti vyděsí. Nemáme plán, prostě se jen snažíme probojovat se tímhle dnem, protože zítra přijde další.

Občas nás všechno bolí, strašně bolí, a to jenom proto, že nám připadá, jako by nám naše kůže vůbec nepatřila. Občas panikaříme, protože je potřeba zaplatit účty a chovat se dospěle, jenže nevíme jak, protože selhat coby dospělý je tak zoufale jednoduché.

Všichni totiž někoho milují a všichni, kdo někoho milují, si v životě prožili bezútěšné noci, kdy byli vzhůru a přemýšleli, jak dál být lidmi. Občas nás to přiměje udělat krok, který nám zpětně přijde nepochopitelný, ale tehdy se nám jevil jako jediné východisko.

Jeden jediný hodně, hodně špatný nápad. To úplně stačí.

Například jistého rána odešlo jedno devětatřicetileté individuum z domova s pistolí v ruce, což se později ukázalo jako podivuhodná blbost. Tenhle příběh totiž vypráví

o rukojmích, jenže tak to být nemělo. Totiž, měl to být příběh, ale ne o rukojmích. Měl pojednávat o bankovní loupeži. Ta se pak ovšem trochu zvrtila, to se u bankovních loupeží stává. A tak ono devětatřicetileté individuum uteklo, ale nemělo žádný plán útěku, s plány útěku je to totiž stejné, jako když tohle individuum v dětství vždycky zapomnělo na kuchyňské lince led a plátky citronu a muselo běžet zpátky, načež jeho maminka vždycky řekla: „Co není v hlavě, musí být v nohou!“ (Na tomto místě bychom mohli poznamenat, že když maminka umřela, měla v sobě tolik ginu s tonikem, že se ji z důvodu nebezpečí výbuchu neodvážili zpopelnit, ale to ještě neznamená, že nemohla udílet dobré rady.) Takže po bankovní loupeži, při níž na loupež nakonec nedošlo, samozřejmě přivolali policii a to se pak individuum vyřítilo na ulici, co mu nohy stačily, přeběhlo ji a vpadlo do prvních dveří, které se namanuly. Možná je trochu přísné ho jenom kvůli tomu označovat za „blbě“, ale... však víte. Nijak prudce inteligentní to od něj nebylo. Tyhle dveře totiž vedly na schodiště bez zadního východu, a tak individuu nezbylo než se pustit nahoru do patra.

Nutno podotknout, že individuum mělo kondici průměrného devětatřicetiletého individua. Nepatřilo k velkoměstským devětatřicetiletým individuí, která řeší krizi středního věku nákupem brutálně drahých cyklistických kalhot a koupacích čepic, protože místo duše mají černou díru živící se fotkami na Instagramu, bylo spíš tím typem, který denně zkonsumuje tolik sýra a pšeničné mouky, že by to z lékařského hlediska spadalo spíš do kategorie volání o pomoc než dieta. Doběhlo tedy do nejvyššího patra se všemi žlázami zhuntovanými a s dechem, jaký si obvykle spojujeme pouze se soukromými kluby, kde škvírkou ve dveřích musíte pošeptat tajné heslo, aby vás pustili dovnitř.

V tu chvíli mělo tedy mírně řečeno mizivou šanci, že policii unikne.

Jenže zrovna v tu chvíli se individuum náhodou otočilo a zjistilo, že dveře do jednoho bytu jsou otevřené. Tenhle byt byl totiž na prodej a právě se tam pořádala veřejná prohlídka, takže byl plný zájemců. Individuum vpadlo dovnitř, zadýchané a propocené, v ruce pistoli, a v tenhle okamžik se nám z příběhu stává příběh o rukojmích.

No a pak už to šlo ráz na ráz: policie obklíčila budovu, na místo se přihnali novináři, přepadení vysílali i v televizi. Celá akce trvala několik hodin. Nakonec se individuum samozřejmě vzdalo. Nemělo na výběr. Všech osm lidí, které drželo jako rukojmí, sedm zájemců a jednu realitní makléřku, pustilo na svobodu. O pár minut později se policie vřítila do bytu. Jenže ten byl prázdný.

Nikdo neví, kam se lupič poděl.

To je tak všechno, co potřebujete vědět předem. A teď příběh začíná.

Kapitola 2

Před deseti lety stál na jednom mostě muž. Tenhle příběh není o něm. Takže toho muže klidně pusťte z hlavy. Jasně, zrovna teď ho z hlavy pustit nemůžete, to je, jako když vám někdo řekne: „Nemysli na koláče“ a vy hned musíte myslet na koláče. Nemyslete na koláče!

Potřebujete jen vědět, že před deseti lety stál na jednom mostě muž. Na zábradlí, vysoko nad vodní hladinou, na konci života. Teď na něj nemyslete. Myslete na něco hezkého.

Myslete na koláče.

Kapitola 3

Nacházíme se v nevelkém městě, den před silvestrem. Ve výslechové místnosti na policejní stanici sedí policista a realitní makléřka. Policista vypadá zhruba na dvacet, ale asi mu bude víc, realitní makléřka vypadá zhruba na čtyřicet, ale asi jí bude méně. Policista má na sobě trochu příliš těsnou uniformu, makléřka trochu příliš volné sako. Makléřka se tváří, jako by si přála být někde jinde, policista se tváří, jako by si po posledních patnácti minutách taky přál, aby makléřka byla někde jinde. Když se makléřka nervózně usměje a chystá se něco říct, policista se nadechne a vydechne tak, že je těžké odhadnout, jestli to byl povzdech nebo kýchnutí.

„Prostě mi jen odpovězte na otázku,“ zaprosí.

Makléřka horlivě přikývne a vyhrkne:

„Nazdar!“

„Říkal jsem, ať mi odpovíte *na otázku!*“ zopakuje policista s výrazem obvyklým u dospělých mužů, které někdy během dětství zklamal život a oni se z toho pak už nikdy neoklepali.

„Ptal jste se, jak se jmenuje moje realitní kancelář!“ trvá na svém makléřka a bubnuje prsty o stůl způsobem, jenž

v policistovi probouzí chuť zasypat ji předměty s ostrými hranami.

„Ne, já jsem se ptal na toho *pachatele*, co vás držel jako *rukojmí* spolu s...“

„Jmenuje se NAZDAR! Chápete? Protože zdar našich klientů je u nás na prvním místě. Takže když zvedám telefon, vždycky říkám: Dobrý den, dovolali jste se do realitní kanceláře Nazdar! Bydlení ZDAR!“

Makléřka právě prodělala traumatický zážitek, někdo ji ohrožoval pistolí a držel jako rukojmí, po tom by mluvil z cesty kdekdo. Policista se snaží být trpělivý. Pevně si tiskne palce k obočí, jako by věřil, že jsou to dvě tlačítka, a že když je podrží stisknutá po dobu deseti vteřin, přepne tím realitu zpátky do továrního nastavení.

„Tak... joo. Ale teď bych se vás potřeboval zeptat na ten byt a přepadení,“ zasténá.

I on má za sebou těžký den. Místní policejní stanice je malá, zdroje jsou tu omezené, nicméně s kompetentností problém není. Přesně to se hned na počátku přepadení snažil vysvětlit do telefonu nějakému šéfovi od šéfa šéfů, ale samozřejmě to k ničemu nevedlo. Prý pošlou zvláštní vyšetřovací tým ze Stockholmu, aby si případ převzal. Šéf nezdůraznil „vyšetřovací tým“, nýbrž „Stockholm“, jako by přijet z hlavního města byla nějaká superschopnost. Přitom je to spíš diagnóza, ty vole, pomyslí si policista. Palce na obočí se zastaví, tohle je jeho poslední šance ukázat šéfům, že on to zvládne sám, jenže jak na to, když má takovéhle svědky?

„Oukidouki,“ zašvitoří makléřka, jako by takový výraz existoval.

Policista se podívá do poznámek.

„Není divné pořádat prohlídku bytu zrovna dneska? Den před silvestrem?“

Makléřka zavrtí hlavou a usměje se.

„V realitní kanceláři NAZDAR neznáme žádné nevhodné dny!“

Policista se několikrát zhluboka nadechne.

„Fajn. Tak dál: Když jste toho pachatele spatřila, jaká byla vaše první reak...“

„Neříkal jste, že se nejdřív budete ptát na byt? Říkal jste, na ten byt a přepadení, tak jsem si myslela, že na byt se budete ptát jako prv...“

„Tak jo!“ zavrčí policista.

„Tak jo!“ zašvitoří makléřka.

„Takže ten *byt*: Můžete mi ho popsat?“

„Jasně, jsem přece makléřka!“ odpoví makléřka a raději už nedodá „z realitní kanceláře NAZDAR! Bydlení ZDAR!“, protože policista se tváří, jako by si přál, aby se munice z jeho služební zbraně nedala tak snadno vystopovat.

„Mohla byste mi ho popsat?“

Makléřka se rozzáří.

„Je kouzelný! Nabízí jedinečnou možnost exkluzivního bydlení v klidné čtvrti, ale zároveň nedaleko pulzujícího městského centra. Otevřená dispozice! Dostatek světla!“

Policista ji přeruší.

„Já jsem spíš chtěl vědět, jestli tam není nějaká spíž, skryté úložné prostory a tak...“

„Vy nemáte rád byty s otevřenou dispozicí? Vy máte rád příčky? Na příčkách není nic špatného!“ odpoví makléřka podbízivě, ale podtón v jejím hlase dává najevo, že lidé, kteří mají rádi příčky, podle jejích zkušeností mají rádi i zdi.

„Jsou tam třeba nějaké skříně, co nejsou...“

„Už jsem zmínila dostatek světla?“

„Jo.“

„Vědecké výzkumy potvrzují, že světlo navozuje v lidech pocit štěstí. Věděl jste to?“

Policista se netváří, že by si nechal násilím vnutit světlo. Někteří lidé si prostě chtějí sami rozhodnout, nakolik budou šťastní.

„Mohli bychom se držet věci?“

„Oukidouki.“

„Vyskytují se v tom bytě nějaké prostory, které nejsou zakreslené v plánu?“

„A to okolí, ideální pro děti!“

„Jak to s čímkoli souvisí?“

„Jen jsem to chtěla zdůraznit. Opravdu ideální pro děti! No, teda... až na to dnešní přepadení. Ale jinak: ideální pro děti! No a děti, to vy určitě víte, milují policejní auta!“

Makléřka vesele zašermuje rukou a napodobí zvuk policejní sirény.

„Myslím, že takhle dělá auto se zmrzlinou,“ upozorní ji policista.

„Však víte, jak to myslím,“ trvá na svém makléřka.

„Prosím vás, odpovězte mi na otázku.“

„Promiňte, na co že jste se to ptal?“

„Jak je ten byt velký?“

Makléřka se zmateně usměje.

„Neříkal jste něco o přepadení? Myslela jsem, že se budeme bavit o tom přepadení?“

Policista sevře rty tak pevně, jako by se chystal dýchat nehty na nohou.

„Jasně. Klidně. Povězte mi o tom pachateli. Jaká byla vaše první reak...“

Makléřka ho horlivě přeruší: „Myslíte to kopyto v lupičské kukle? Jo! Takže to kopyto v lupičské kukle se vřítilo do

bytu přímo uprostřed prohlídky a mířilo na nás všechny pistolí! A víte proč?“

„Ne.“

„Otevřená dispozice! Jinak by se nedalo mířit na všechny zároveň!“

Policista si promasíruje obočí.

„Dobře, tak zkusíme tohle: Jsou v tom bytě nějaké dobré skrýše?“

Makléřka zamrká tak pomalu, jako by se to právě naučila.

„Skrýše?“

Policista zakloní hlavu a rezignovaně se zadívá do stropu. Maminka mu vždycky říkala, že policajti jsou kluci, kteří si nenašli jiný sen. Všechny kluků se ptají: „Čím chceš být, až budeš velký?“ a skoro všichni alespoň jednou odpoví: „Policajtem!“, ale většina z téhle představy vyrostle a napadne je něco lepšího. Policista zalituje, že to nebyl i jeho případ, měl by jednodušší život a možná i jednodušší rodinné vztahy. Nutno dodat, že maminka na něj byla vždycky pyšná, té jeho volba povolání nikdy nevadila. Pracovala jako farářka, i tohle povolání je víc než jen způsob obživy, takže ho chápala. Zato tatínek nechtěl, aby syn nosil uniformu. Mladého policistu možná ještě tíží zklamání z otcova názoru, protože když se obrátí k makléřce, vypadá velmi unaveně.

„No ano, to se vám snažím celou dobu vysvětlit. Myslíme si, že pachatel v tom bytě pořád ještě je.“

Kapitola 4

Pravda je, že když se individuum v lupičské kukle nakonec vzdalo, všechny rukojmí propustilo naráz, makléřku i zájemce o byt. Na schodišti hlídal policista, a když rukojmí byt opustili, zabouchli za sebou dveře a klidně sešli po schodech na ulici, nasedli do čekajících policejních aut a odjeli. Policista u dveří počkal, až jeho kolegové vyjdou po schodech. Do bytu zatelefonoval vyjednávač. Krátce nato policie vpadla dovnitř a zjistila, že tam nikdo není. Dveře na balkon byly zamčené, všechna okna zavřená, žádné jiné únikové cesty odsud nevedly.

Člověk krucinál nemusí být ze Stockholmu, aby mu došlo, že buď individuu pomohl utéct některý z rukojmích, anebo neuteklo vůbec.

Kapitola 5

Tak jo. Na mostě stál muž. Teď na to myslete.

Napsal dopis a odeslal ho, odvezl děti do školy, vylezl na zábradlí, stál tam a díval se dolů. O deset let později se individuum v lupičské kukle neúspěšně pokusilo vyloupit banku a pak zajalo na prohlídce bytu osm rukojmích. Když si stoupnete na ten most, dohlédnete z něj až na balkon toho bytu.

Nic z toho samozřejmě nijak nesouvisí s vámi. I když trochu ano. Jste přece obyčejní slušní lidé? Co byste udělali, kdybyste viděli toho muže na mostě? V takové chvíli neexistují dobré nebo špatné reakce, že? Zkrátka byste udělali cokoli proto, aby ten člověk neskočil. Ani ho neznáte, ale tohle je instinktivní jednání, lidé prostě nedovolí ani cizímu, aby si vzal život.

Takže byste se s ním pokoušeli mluvit, získat jeho důvěru, rozmluvit mu to. Protože i vy jste se někdy potýkali s úzkostí, zažívali jste dny, kdy vás bolela místa, jež nejsou vidět na žádném rentgenovém snímku, a nedokázali jste to vysvětlit ani lidem, co vás mají rádi. Někde v nitru, ve

vzpomínkách, které zapíráme i sami před sebou, spousta z nás ví, že rozdíl mezi námi a tím člověkem na mostě je mnohem menší, než bychom si přáli. Všichni dospělí občas zakoušejí černé chvíle, ani velmi šťastní lidé nejsou děsně šťastní úplně pořád a vy to víte. Takže byste se ho pokusili zachránit. O život se totiž dá přijít i omylem, ale ke skoku se musíte rozhodnout. Musíte vyšplhat někam vysoko a pak udělat krok dopředu.

Vy jste slušní lidé. Nedokázali byste jen přihlížet.

Kapitola 6

Mladý policista se bříšky prstů dotkne čela. Má na něm bouli velkou jako dětská pěstička.

„Jak se vám to stalo?“ zajímá se makléřka a tváří se, že by fakt hodně chtěla dodat „bydlení zdar!“.

„Dostal jsem něčím do hlavy,“ zavrčí policista, zadívá se do poznámek a zeptá se: „Měla jste dojem, že pachatel umí zacházet se střelnou zbraní?“

Makléřka se překvapeně usměje.

„To jako... s pistolí?“

„Jo. Působil nervózně, nebo jako někdo, kdo už držel pistoli v ruce mnohokrát?“

Policista chce tou otázkou zjistit, jestli lupič mohl třeba dřív sloužit v armádě. Ale makléřka se vesele usměje a řekne: „Kdepak, ta pistole ani nebyla pravá!“

Policista na ni zamžourá, nedokáže odhadnout, jestli si ta ženská dělá legraci, nebo je jen naivní.

„Proč si to myslíte?“

„Bylo na ní poznat, že jde jen o hračku. Myslela jsem si, že to pochopili všichni.“

Policista si makléřku dlouho měří pohledem. Ona si nedělá legraci. V očích se mu mihne špetka sympatie.

„Takže jste se... nebála?“

Makléřka zavrtí hlavou.

„Ne ne, kdepak. Bylo mi jasné, že vůbec nejsme v nebezpečí. Tenhle lupič nemohl nikomu ublížit.“

Policista se zadívá do poznámek. Pochopí, že makléřka to nepochopila.

„Nechtěla byste něco k pití?“ zeptá se soucitně.

„Ne, díky. Už jste se ptal,“ prohlásí žena bezstarostně.

Policista jí přesto donese sklenici vody.

Kapitola 7

Pravda je, že žádná z osob, které byly drženy jako rukojmí, neví, co se událo od chvíle, kdy je individuum v lupičské kukle propustilo, do okamžiku, kdy do bytu vnikla policie. Když se skupina policistů shromáždila na schodech, rukojmí už seděli v autech a jeli na stanici. Pak do bytu zavolal zvláštní vyjednávač (kterého sem poslal šéf šéfů ze Stockholmu, protože Stockholmáci si myslí, že nikdo jiný neumí mluvit do telefonu) a doufal, že zločinec se dobrovolně vzdá a vyjde ven neozbrojený. Jenže individuum hovor nepřijalo. Místo toho se ozval výstřel. Když policisté vyrazili dveře, bylo už pozdě. V obývacím pokoji pak šlápli do louže krve.

Kapitola 8

Mladý policista potká v kuchyňce na stanici starého. Mladý jde pro vodu, starý pije kávu. Mají spolu komplikovaný vztah, to je u policistů různých generací poměrně obvyklé. Na konci kariéry člověk hledá smysl, na začátku cíl.

„Nazdárek!“ zvolá starý.

„Ahoj,“ odpoví mladý odmítavě.

„Nabídl bych ti kafe, ale ty jsi asi pořád kávovej abstinent?“ usměje se starý, jako by šlo o typ invalidity.

„Nedám si,“ zavrtí hlavou mladý stejně, jako se odmítá nabídka lidského masa.

Mladý a starý policista nemají co do jídla a pití moc společného, vlastně nemají v tomhle ohledu společného nic, což vyvolává konflikty, když o polední pauze zrovna sedí v jednom autě. Starý má nejraději párek s bramborovou kaší z prášku, jaké se prodávají na benzince, a když se mu servírka z místní restaurace občas v pátek — to tam mají bufet — pokouší odnést talíř, starý si ho zděšeně zakryje oběma rukama a pokaždé vyštěkne: „Jestli jsem dojedl? Snad je dneska bufet, ne? Že jsem dojedl, poznáte podle toho, že se budu válet pod stolem schoulenej do klubíčka.“ Kdybyste se starého zeptali, jaké jídlo má rád mladý, řekl by:

„Takový hogo fogo žrádlo, nějaký řasy s mořskou trávou a syrovou rybou, ten kluk si snad myslí, že je krab poustevník nebo co.“ Jeden má rád kávu, druhý čaj. Jeden se dívá na hodinky při práci, aby zjistil, jestli už nebude oběd, druhý se dívá na hodinky při obědě, aby zjistil, jestli se bude moct brzy znovu pustit do práce. Starý považuje za nejdůležitější, aby policista dělal to, co je správné, mladý zase, aby dělal to, co je korektní.

„Fakt? Mohl bych ti udělat nějaký frapučino, nebo jak se to jmenuje, dokonce jsem koupil i sójové mlíko, teda ne že bych chtěl vědět, z čeho ho vydojili!“ zaburácí starý zvesela, ale přitom po mladém nervózně pokukuje.

„Hm,“ broukne mladý, který ho neposlouchal.

„Výslech tý makléřky jde dobře?“ zeptá se starý tónem, jako by vyprávěl vtip, protože nechce dát najevo, že má o mladého obavy.

„Pohoda,“ odpoví mladý, který čím dál hůř skrývá podráždění, a tak se snaží co nejrychleji vyklidit pole.

„A ty jsi v pohodě?“ pokračuje starý.

„Jo, já jsem v pohodě,“ zasténá mladý.

„Já jen jako po tom, co se stalo, jestli si nepotřebuješ proml...“

„Jsem v pohodě,“ přeruší ho mladý.

„Určitě?“

„Určitě.“

„A co...“ starý kývne směrem k bouli na jeho čele.

„Dobrý, bez problému, tak já už musím jít.“

„Jasně. Jasně. Nepotřebuješ s tou makléřkou pomoci?“ naléhá starý a snaží se nedívat se moc nervózně mladému na boty.

„Já to zvládnou.“

„Rád ti pomůžu.“

„Ne, díky.“

„Určitě?“ zavolá za ním starý, ale v odpověď se mu dostane jen sebejistého ticha.

Po odchodu mladého policisty zůstane starý v kuchyňce sám a dál pije kávu. Staří chlapi jen zřídka kdy vědí, co říct mladým chlapům, aby jim dali najevo, že jim na nich záleží. Je těžké najít slova, když vlastně chcete jen říct: „Vím, že tě to trápí.“

Na zemi, kde mladý policista stál, ulpěly malé červené tečky. Pořád má na podrážkách krev, jen si toho nevšiml. Starý namočí hadřík na nádobí a pečlivě zem utře. Třesou se mu prsty. Mladý možná nelže, možná je skutečně v pohodě. Ale starý dosud ne.

Kapitola 9

Mladý policista se vrátí do výslechové místnosti a postaví na stůl sklenici s vodou. Makléřka se na něj podívá a napadne ji, že ten si určitě otevírá pivo krabičkou od žvýkáciho tabáku. Ne že by na tom bylo něco špatného.

„Díky,“ řekne makléřka s očima upřenýma na sklenici, o kterou se neprosila.

„Potřeboval bych se vás vyptat ještě na pár věcí,“ prone-se omluvně policista a vytáhne zmuchlaný papír. Vypadá jako dětský výkres.

Makléřka kývne, ale ani nestihne otevřít ústa, když se otevřou dveře a vejde starý policista. Žena si pomyslí, že má vzhledem k horní polovině těla trochu moc dlouhé ruce; kdyby si vylil kávu, opaří si kolena.

„Zdravíčko, jen jsem si říkal, jestli tu nepotřebujete s něčím pomoci,“ nabídne se starý policista.

Mladý obrátí oči v sloup.

„Ne, díky. Říkal jsem ti, že to mám pod kontrolou.“

„Jasně, jasné. Jen jsem si říkal, že ti nabídnu pomoc,“ snaží se dál starý.

„Ne, ne, do prde... ne. Tohle je strašně *neprofesionální*. Nemůžeš mi sem takhle nakráčat uprostřed výslechu!“ zasýčí mladý.

„Jasně, v pohodě, jen mě zajímalo, jak jsi daleko,“ šeptne starý v rozpacích, nedokáže zamaskovat, jak je ustaraný.

„Zrovna jsem se chystal zeptat na ten obrázek,“ odsekne mladý, jako by ho přistihli, že páchne kouřem, a teď se vymlouval, že tu cigaretu jen držel kamarádovi.

„Koho ses chtěl zeptat?“ diví se starý.

„Tady paní makléřky,“ štěkne mladý a ukáže na ženu.

To bohužel makléřku inspiruje k tomu, aby vyskočila ze židle s napřaženou pěstí.

„Paní makléřka jsem já. Z realitní kanceláře NAZDAR!“

Žena se usměje a udělá uměleckou pauzu, ve tváři má nepopsatelně spokojený výraz.

„Ježiš, už zase, to snad ne...“ povzdychne si mladý, zatímco makléřka se nadechne a zahuláká:

„Bydlení ZDAR!“

Starý se na mladého tázavě podívá.

„Tohle mi dělá celou dobu,“ vzdychne mladý a přitiskne si palce na obočí.

Starý na makléřku zamžourá, má totiž ve zvyku na lidi, kterým nerozumí, ustavičně mžourat a celoživotní mžourání propůjčilo kůži pod jeho očima konzistenci točené zmrzliny. Makléřka, která má zjevně dojem, že ji napoprvé nikdo neslyšel, se nevyžádaně pustí do vysvětlování: „Chápete? Realitní kancelář NAZDAR, bydlení ZDAR! Chápete to? Protože zdar našich kli...“

Starý chápe, dokonce se uznale usměje, ale mladý ukáže prstem nejdřív na makléřku a pak na židli.

„Sedněte!“ řekne tónem, kterým se mluví jen na děti, psy a makléřky.

Makléřka se přestane usmívat. Neohrabaně se znovu posadí. Podívá se z jednoho policisty na druhého.

„Promiňte. Tohle je prvně, co jsem u výslechu. Nebude te na mě zkoušet hodného a zlého poldu, jako to dělají ve filmech, že ne? Nepůjde jeden z vás pro kafe a mezitím mě druhý nezačne mlátit telefonním seznamem a rvát KAM JSTE SCHOVALA TĚLO?“

Makléřka se nervózně uchechtne. Starý se pousměje, ale mladý ani trochu, a tak žena pokračuje ještě nervózněji: „Hele, já jsem si dělala srandu. Vždyť telefonní seznamy už ani nejsou, tak čím byste mě mlátili? Třeba iPadem?“

Začne se rozhánět rukama, aby naznačila bití tabletem, a u toho křičí tak, jak si nejspíš představuje, že se vyjadřují policisté: „Sakra, tedka jsem olajkoval bejvalku na Instagramu. Zrušit lajk, zrušit lajk!“

Mladý policista se stále pobaveně netváří, a tak se makléřka taky přestane tvářit pobaveně. Starý se mezitím nakloní nad jeho poznámky a zeptá se, jako by tam makléřka vůbec nebyla: „Co ti o tom obrázku řekla?“

„Nestihl jsem tu otázku položit, protože jsi mě vyrušil,“ odsekne mladý.

„A co je s tím obrázkem?“ zajímá se makléřka.

„Takže, jak jsem se chystal říct, než jsem byl přerušen: Tenhle obrázek jsme našli na schodech a myslíme si, že ho tam možná ztratil pachatel. Chtěli jsme vás požádat...“ spustí mladý, ale starý ho přeruší.

„Mluvil jsi s ní o té pistoli?“

„Přestaň se mi do toho motat!“ zavrčí mladý.

Načež starý rozhodí rukama a zamumlá: „No jo furt, tak promiň, že žiju.“

„Nebyla pravá. Ta pistole. Byla to hračka!“ vyhrkne makléřka.

Starý se překvapeně podívá na ni, pak na mladého a nato zašeptá způsobem, o němž se pouze muži určitého věku domnívají, že je to šepot: „Tys jí to... neřekl?“

„Neřekl co?“ podiví se makléřka.

Mladý si povzdechne a obrázek složí tak pečlivě, jako by skládal kolegův obličej. Vzápětí se obrátí na makléřku.

„No. Chystal jsem se k tomu dojít... Takže, když vás pachatel pustil a odjeli jste na stanici, tak...“

Starý ho horlivě přeruší: „No tak se pachatel, ten lupič, postřelil.“

Mladý pevně stiskne ruce, aby starého neuškrtil. Něco řekne, ale makléřka ho neslyší, uši jí zaplavuje monotónní šum a ten přerůstá v rachot, ženy se zmocňuje šok. Zpětně bude přesvědčeně tvrdit, že na okna bubnoval déšť, i když v místnosti žádná okna nebyla. Makléřka zírá na policisty s otevřenými ústy.

„Takže... ta pistole... byla...“ koktá.

„Byla pravá,“ kývne starý.

„Já...“ spustí makléřka, ale vyschne jí v ústech.

„Tady. Napijte se,“ nabídne starý, jako by vodu přinesl sám.

„Díky... já... ale jestli byla ta pistole pravá, tak jsme mohli být všichni... *mrtví!*“ šeptne makléřka a napije se, teprve teď vydešená. Starý přitaká, vezme si od mladého obrázek a začne si dělat vlastní poznámky.

„Tak bychom to asi měli vzít celé od začátku,“ konstatuje ochotně, načež si mladý odskočí na chodbu a chvíli tluče čelem do dveří.

Když za ním prásknou dveře, starý se lekne. Se slovy je to těžké, když už jste starý a chcete někomu mladšímu prostě říct: „Vím, že tě to trápí, a to zase trápí mě.“ Boty mladého policisty zanechaly pod židlí drobné červenohnědé otisky zaschlé krve. Starý se na ně zničeně zadívá. Přesně proto nechtěl, aby se jeho syn stal policistou.

Kapitola 10

První, kdo tehdy před deseti lety muže na mostě uviděl, byl kluk v pubertě, jehož otec si přál, aby si syn našel jiný sen. Ten kluk možná mohl počkat na pomoc, ale vy byste počkali? Kdyby vaše matka byla farářka a otec policista a kdybyste vyrostli v prostředí, kde je samozřejmé, že lidem se pomáhá, a kde nikdo nikoho nenechá na holičkách, pokud nemusí?

Ne.

A tak ten kluk vyběhl na most a na muže zavolal a on se zarazil. Kluk nevěděl, co má dělat, tak... mluvil. Snažil se získat mužovu důvěru. Chtěl ho přimět, aby udělal dva kroky vzad namísto jednoho vpřed. Do bund se jim lehce opíral vítr, ve vzduchu se vznášel déšť, na kůži byly cítit první stopy zimy, kluk hledal slova, kterými by vyjádřil, kvůli čemu všemu stojí za to žít, i když to možná zrovna teď tak nevypadá.

Muž na zábradlí měl dvě děti a klukovi o nich řekl. Možná mu je kluk připomínal. Kluk žadonil a z hlasu mu zaznívala panika: „Prosím, hlavně neskákejte!“

Muž se na něj klidně, skoro soucitně zadíval a řekl: „Víš, co je na rodičovství nejhorší? Že tě budou soudit podle tvých nejslabších chviliek. Milionkrát uděláš něco správně, ale pak stačí jeden špatný krok a už navždycky budeš tátou, který se koukal do mobilu, když se jeho dítě v parku praštilo hlavou o houpačku. Nespustíme z nich oči třeba celé dny, ale pak si chceme přečíst JEDNU esemesku a všechny chvíle, kdy jsme se chovali správně, jsou k ničemu. Nikdo nechodí k psychologovi, aby s ním řešil, kolikrát jako dítě *nedostal* houpačkou do hlavy. Rodiče jsou definováni svými nezdary.“

Kluk to moc nechápal. Když nakoukl přes zábradlí a dole uviděl smrt, roztřásl se mu ruce. Muž se na něj ochable usmál a udělal půlkrok vzad. V tu chvíli to znamenalo všechno.

Pak se rozpovídal o tom, že měl docela dobrou práci, založil docela úspěšnou firmu a koupil docela hezký byt. Všechny svoje úspory investoval do akcií jedné realitní společnosti, aby jeho děti v budoucnu měly ještě lepší práci a ještě hezčí byty, aby byly ušetřeny starostí a nemusely každý večer usínat vyčerpáním s kalkulačkou v ruce. Protože to je úkol rodičů: být rameny. Rameny, na která se může malé dítě usadit, aby vidělo svět kolem sebe, rameny, na která se může větší dítě postavit, aby dosáhlo až do nebes, rameny, o která se dítě může opřít, když kolísá a váhá. Děti nám důvěřují a to je zničující odpovědnost, protože ony ještě nepochopily, že my vůbec nevíme, co děláme. A tak ten muž dělal to co všichni: předstíral, že ví. Když se děti ptaly, proč jsou hovínka hnědá, co se stane po smrti a proč lední medvědi nežerou tučňáky. Pak děti vyrostly. Občas se stalo, že na to muž zapomněl a chtěl je vzít za ruku. Páni, ty se styděly. A on taky. Je těžké vysvětlit dvanáctiletému dítěti:

Když jsi byl malý a já šel moc rychle, doběhls mě a chytils mě za ruku a to byly nejhezčí chvílky mého života. Tvoje konečky prstů v mé dlani. Než jsi zjistil, v čem všem jsem selhal.

Muž předstíral, kde se dalo. Ekonomičtí experti ho ujišťovali, že akcie realitní společnosti jsou jistá investice, protože nemovitosti nikdy neztratí hodnotu. A pak ji ztratily.

Na svět udeřila finanční krize, jedna banka v New Yorku zkrachovala a daleko od ní v malém městě v úplně jiné zemi žil muž, který přišel úplně o všechno. Když po rozhovoru se svým právníkem položil sluchátko, uviděl z okna kanceláře most. Bylo brzy ráno, na tuhle roční dobu nezvykle teplo, ale ve vzduchu visel déšť. Muž odvezl děti do školy jakoby nic. Předstíral. Pošeptal jim do ucha, že je má rád, a když obrátily oči v sloup, puklo mu srdce. Pak odjel k mostu. Zastavil na zákazu stání, klíčky nechal v autě, vkročil na most a vylezl na zábradlí.

Všechno tohle vyličil klukovi a ten už samozřejmě věděl, že to dopadne dobře. Protože jestli má člověk na zábradlí čas někomu cizímu vykládat, jak moc má rád svoje děti, tak vlastně ani skočit nechce.

Pak skočil.

Kapitola 11

O deset let později stojí mladý policista na chodbě před výslechovou místností. Táta je uvnitř s makléřkou a máma měla samozřejmě jako vždycky pravdu: Ti dva nikdy neměli pracovat spolu, budou z toho jen hádky. Kluk neposluchá, neposlouchal nikdy. Když bývala máma unavená nebo v sobě měla dvě skleničky vína, takže se přestala hlídat, aby ze sebe nedělala vševědoucí, zadívala se tu a tam na syna a prohlásila: „Někdy si říkám, chlapče, že ses nikdy tak docela nevrátil z toho mostu. Že se toho člověka pořád snažíš zachránit, i když to je stejně nemožné teď jako tehdy.“ Možná je to pravda, syn nemá sílu se nad tím zamýšlet. Trápí ho noční můry, ještě po deseti letech. I po studiích na policejní akademii a po závěrečných zkouškách, po směně za směnou, po probdělých nocích i po práci na stanici, za kterou ho chválí všichni kromě táty, po dalších probdělých nocích, po takové hromadě práce, že se naučil nenávidět volno, po nejisté chůzi domů za svítání, kdy ho v předstíni vítaly stohy složenek a kromě nich jen prázdná postel, prášky na spaní a alkohol. Za nocí, kdy mu bylo nejhůř, chodil běhat, desítky kilometrů ve tmě, zimě a tichu, nohy bušily do asfaltu rychleji a rychleji, ale ne že by se chtěl ně-

kam dostat nebo v něčem zvítězit. Někteří muži běhají jako lovci, on utíkal jako kořist. Vyčerpaný až na dno nakonec vždycky doklopýtal zpátky domů, odešel do práce a začal nanovo. Někdy mu stačilo pár panáků whisky, aby usnul, a když měl dobré ráno, probudila ho ledová sprcha, ale v mezidobí se všemožně snažil zmírnit svou přecitlivělost. Potlačit pláč už mezi žebry, dřív než mu stoupne do krku a slzných kanálků. Celou dobu však měl stále stejné zlé sny. Vítr škube za bundu, pak dutý zvuk, jak mužovy boty sklouznou ze zábradlí, chlapecký křik nad vodní hladinou, který vůbec nezněl jako jeho hlas. Sotva ho uslyšel, šok mu úplně otupil smysly a otupuje je doteď.

Dneska do toho bytu vrazil jako první, poté co rukojmí vyšli ven a zevnitř se ozval výstřel. To on proběhl obývacím pokojem po zakrváceném koberci, rozrazil dveře na balkon a tam se nešťastně podíval dolů, protože i když ostatním to připadalo nelogické, jeho okamžitě napadlo: Určitě taky skočil. Ale dole stáli jen novináři a zvědaví sousedé a všichni na něj mířili mobily. Individuum zmizelo beze stopy, policista byl na balkoně sám. Viděl z něj až na most. A teď stojí na chodbě policejní stanice a nemá sílu ani na to, aby si z bot umyl krev.